

“Anyone who would letterspace the lowercase
would steal sheep.”

Frederick Goudy (1865–1947), when looking on a prize winner certificate

“You cannot *not* communicate.”

Paul Watzlawick (1921–2007), in Pragmatics of Human Communication

Lidé komunikují prostřednictvím dokumentů
připravovaných elektronicky.

PB029 Elektronická příprava dokumentů

Petr Sojka

Fakulta informatiky
MU, Brno

podzim 2016

Osnova dnešní přednášky

- ☞ Knižní design (dokončení).
- ☞ Kuchařka webového designu.

Přenos informace

“Printing should be invisible.”
Beatrice Warde

- ☞ Spojitost nadpisu s následným textem.
- ☞ Spojitost popisky s tabulkou, obrázkem.
- ☞ Způsoby vyjádření vazeb, spojitostí, nebezpečí (duktus/velikost).
- ☞ Patkové, bezpatkové písmo. Střídmost.
- ☞ Čitelnost. Počet znaků na řádek.
- ☞ Velikosti stránek. Souhrn standardů – paskvil.
- ☞ Volba písem – střední výška písma.

Struktura

- Obsah, seznamy tabulek, obrázků.
- Křížové odkazy, jednoúrovňové, dvojúrovňové (nepřímé).
- Rejstřík.
- Paginace, paginace vakátů.
- Spuštěné číslování na úvodních stránkách kapitol.
- Živá záhlaví, zápatí, co do nich (která úroveň nadpisů)?
- Zkracování nadpisů do záhlaví, číslování.

Knižní design – praktické rady

Stránka/dvoustránka – maketa

- ☞ Rozměry stránky: standardní velikosti (řada A, B, kvarto, folio, ...).
- ☞ Aspect ratio: poměr šířky k výšce; důvody:
 - ❑ stabilita držení v ruce (těžiště blíže než délka dlaně);
 - ❑ počet znaků na řádku 40–70.
- ☞ Okraje: 1:6:2, 1:8:3, ořez, odpad (montáž), vazba, avantgardní design, marginálie jako prvek designu.
- ☞ Umístění stránky na listu: světlost záhlaví, zápatí.
- ☞ Symetrie a asymetrie.
- ☞ Mřížkový design.

Písmo a rozpal

☞ Písmo, základní parametr návrhu.

- ☐ Konotace – klasická (Antikva) × avantgardní (Grotesk) písma.
- ☐ Čitelnost (patkové × bezpatkové).
- ☐ Velikost (mladí × staří čtenáři).
- ☐ Rodina (Times × Palatino), anamorfní zmenšení písma (na 24/25 ve vertikálním směru) v případě nutného přizpůsobení Computer Modern (Monotype 8a), závisí na výstupním zařízení (kontrast mezi tenkými a silnými liniemi).
- ☐ Základní velikost mezislovní mezery (řeky, řešení východů kapitol).
- ☐ Jednotnost: řezy těžé rodiny, i pro matematiku (zatím malý výběr).

☞ Rozpal:

- ☐ 10/12, světlost, sazba na řádek;
- ☐ typ textů (diplomová práce, inzerát).

Číslování a řazení v knize

- i. patitul
- ii. vakát
- iii. titul
- iv. katalogizace publikace, copyright, [tiráž]
- v. předmluva k vydání
- vi. obecná předmluva
- vii. ditto, pokračování
- viii. vakát
- ix. obsah
- x. ditto, pokračování

Číslování a řazení v knize (cont.)

xi. slovníček

xii. vakát

1 první kapitola

...

[tiráž]

Dobrý návrh nekřičí

“Good typography is not loud. A reasonably applied and readable type style is the first ingredient of good composition. Today, asymmetric composition is certainly feasible, however, typography is intrinsically symmetrical. A text block without indents is unclear. Indents help the reader by reinforcing the logical order of the text. The best typography is invisible to the reader and serves to transmit the thoughts and intent of the author. Beautiful text, a text well-composed, is legible. One of the highest virtues of good typography is its subtle elegance. It is not the duty of the typographer to consciously display or emulate the style of current trends, nor to reflect the spirit of the times. Typography must be itself, it must be pleasing to the eye and not tiring. Good typography has absolutely nothing to do with remarkable or exotic type styles. This is the opinion of amateurs. The essence of letterform is not modernity, but readability.”

Jan Tschichold